

SO-III.431.12.2024

**Pan
Dariusz Kiński
Burmistrz Pisz**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Pisz (NIP urzędu 8491001868, REGON 000526506) z siedzibą przy ul. Gustawa Gizewiusza 5, 12-100 Pisz. Urząd Stanu Cywilnego w Pisz mieści się w budynku Urzędu Miejskiego.

W okresie objętym kontrolą oraz w dacie czynności kontrolnych kierownikiem jednostki kontrolowanej był Burmistrz Pisz, Pan Dariusz Kiński, który sprawuje tę funkcję od 7 maja 2024 r. W pozostałym okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki kontrolowanej sprawował Pan Andrzej Szymborski.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolny Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

- Beata Mamińska-Pietrzak – kierownik Oddziału Spraw Obywatelskich, przewodnicząca zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 4/2023 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.286.2024 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;
- Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 2/2020 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr WK-I.0030.287.2024 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego;

Kontrolę rozpoczęto 29 sierpnia 2024 r., a zakończono 14 października 2024 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod nr 68.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie rejestracji stanu cywilnego oraz zmiany imion i nazwisk

obejmującą okres od 1 lipca 2023 r. do 30 czerwca 2024 r.

Kontrolę problemową przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (tekst jedn. Dz. U. z 2020 r., poz. 224) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 6 ust. 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 1378) dalej Prasc oraz art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 października 2008 r. o zmianie imienia i nazwiska (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 1988).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

Kontrola wykazała nieprawidłowości oraz uchybienia w zakresie rejestracji stanu cywilnego jak i uchybienia w prowadzonych postępowaniach w sprawach zmiany imion i nazwisk, przy czym miały one raczej charakter incydentalny i nie powtarzały się. Osobami odpowiedzialnymi za poszczególne nieprawidłowości i uchybienia są Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego realizujący poszczególne sprawy. Ponadto za niewłaściwe warunki pracy pracowników jak i nieprzystosowanie pomieszczeń do właściwej obsługi klienta odpowiedzialni są obecny i poprzedni Burmistrz. Z wyjaśnień kierownika jednostki wynika, że stwierdzone błędy często wynikały z niedopatrzenia, czy omyłki pracownika, ale również z innej interpretacji przepisów. Błędy w zakresie prowadzonych postępowań o zmianę imienia i nazwiska wynikały z dość nieformalnego podejścia do obowiązującej procedury administracyjnej przy realizacji tego zadania.

Skutkiem stwierdzonych nieprawidłowości przy rejestracji stanu cywilnego była konieczność sprostowania aktów, zaś przy błędnym przenoszeniu aktów stanu cywilnego istniała konieczność ponownego zmigrowania błędnie przeniesionych aktów stanu cywilnego do rejestru. W przypadku niewpisania do aktu godziny zgonu, która wynikała z karty zgonu, skutkiem było wszczęcie procedury uzupełnienia aktu o brakujące dane. Odnośnie niewpisywania wszystkich informacji w danych przy akcie lub w rejestrze PESEL skutkiem była konieczność uzupełnienia brakujących danych w celu zachowania referencyjności rejestrów państwowych. Uchybienia polegające na wpisywaniu przy transkrypcji zagranicznych aktów w miejscu urodzenia „Polska” skutkowało koniecznością dokonania sprostowania tego zapisu na prawidłowy i tym samym pobraniu od wnioskodawców opłaty skarbowej. Błędy przy wydawaniu odpisów aktów stanu cywilnego skutkowały zaś niepobraniem opłaty skarbowej. W pozostałym zakresie nie stwierdzono negatywnych skutków uchybień i nieprawidłowości.

1. Organizacja Urzędu Stanu Cywilnego w Pieszku

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Miejskiego w Pieszku stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 220/19 Burmistrza Pieszka z dnia 29 listopada 2019 r. Urząd Stanu Cywilnego nadzorowany jest bezpośrednio przez Burmistrza.

Warunki lokalowe – Urząd Stanu Cywilnego w Piszcu znajduje się na parterze budynku przy ul. Gustawa Gizewiusza 5 w Piszcu. Siedziba Urzędu Stanu Cywilnego w Piszcu jest prawidłowo oznaczona przed wejściem do lokalu. Pomieszczenia zabezpieczone są poprzez system alarmowy oraz system powiadamiania pożarowego. Archiwum wyposażone jest w higrometr, termometr oraz sprzęt gaśniczy. Lokal składa się z trzech pomieszczeń: pokoju obsługi klienta, pokoju kierownika usc oraz sali ślubów. Pomieszczenia przeznaczone do użytku Urzędu Stanu Cywilnego remontowane były ostatnio w 2020 r. Sala ślubów wyposażona jest w biurko dla kierownika usc, stół, krzesła dla nupturientów oraz gości. Sala spełnia wymogi do zawarcia małżeństwa w formie uroczystej.

Pokój pracy kierownika urzędu stanu cywilnego to pomieszczenie małe i wąskie. Mieszczą się w nim 2 stanowiska pracy. Pomieszczenie wyposażone jest w szafy do przechowywania dokumentów, dwa biurka oraz wysoki pulpit do obsługi klienta. Ze względu na rozmiary pomieszczenia stanowisko zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego wyposażone jest w zwykłe krzesło – krzesło biurowe/obrotowe nie zmieściłoby się. Natomiast stanowisko kierownika usc wyposażone jest w krzesło biurowe – mieści się wyłącznie z tego względu, że obok jest wejście do archiwum. Sama obsługa klienta jest utrudniona ze względu na rozmiary pomieszczenia oraz wysoki pulpit, szczególnie przy czynnościach, w których biorą udział dwie osoby (przyjmowanie zapewnień przed zawarciem związku małżeńskiego, oświadczeń o uznaniu ojcostwa). W pomieszczeniu nie ma zapewnionych miejsc siedzących dla klientów. Pokój pracy kierownika oraz zastępcy kierownika urzędu stanu cywilnego to pomieszczenie niefunkcjonalne i niespełniające zasad dostępności dla osób starszych czy niepełnosprawnych.

Księgi stanu cywilnego oraz akta zbiorowe przechowywane są na metalowych regałach w archiwum. W pomieszczeniu znajduje się urządzenie kontrolujące temperaturę i wilgotność powietrza oraz sprzęt gaśniczy, tj. gaśnica, czujki dymowe, koc gaśniczy. Druki ścisłego zarachowania przechowywane są w sejfie.

Rejestrowany jest pobór kluczy do pomieszczenia – w Urzędzie obowiązuje elektroniczny system odbioru kluczy. Upoważnieni są wyłącznie pracownicy usc.

W Urzędzie Stanu Cywilnego w Piszcu przechowywane są księgi za lata 1946- 2015 r.

Akta zbiorowe do aktów stanu cywilnego przechowywane są w segregatorach. Segregatory nie są przepiętne, co umożliwia wpinanie wpływających dokumentów na bieżąco, bez groźby zniszczenia dokumentów. Dokumenty w aktach zbiorowych prowadzonych do aktów stanu cywilnego, które nie były gromadzone, jako dokumenty elektroniczne zostały oznaczone numerem i datą sporządzenia aktu zgodnie z § 43 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z 9 lutego 2015 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru stanu cywilnego oraz akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1351).

Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w Piszcu jest Pani Magdalena Misierewicz-Obrycka (wcześniej pełniła funkcję zastępcy kierownika usc). Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Piszcu pełni Pan Marcin Marchewka. Kierownik i Zastępca Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Piszcu posiadają odpowiednie wykształcenie i staż pracy

w administracji publicznej określone w art. 8 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (dalej jako Prasc).

2. Sporządzanie aktów stanu cywilnego.

A. Urodzenia – W okresie objętym kontrolą sporządzono 237 aktów urodzenia w trybie zwykłej rejestracji, z czego kontroli poddano 30 aktów. Wśród badanych aktów 27 sporządzono na podstawie karty urodzenia lub karty martwego urodzenia przekazanej przez podmiot wykonujący działalność leczniczą i protokołu zgłoszenia urodzenia. Natomiast w 3 przypadkach rodzice skorzystali z możliwości zgłoszenia urodzenia w formie dokumentu elektronicznego, o którym stanowi art. 58a ust. 1 Prasc. Po analizie przypadków zgłoszeń urodzenia dziecka dokonanych z wykorzystaniem usługi elektronicznej, stwierdzono brak w aktach potwierdzenia weryfikacji podpisu elektronicznego. Na etapie kontroli jednostka przekazała wszystkie dokumenty elektroniczne, które zweryfikowano i ustalono, że zgłoszeń dokonały osoby uprawnione, a dokumenty zostały prawidłowo podpisane.

Wszystkie akty urodzenia sporządzone zostały przy udziale przedstawiciela ustawowego dziecka.

Na podstawie badanych spraw ustalono, iż akty zostały sporządzone, terminowo z zachowaniem terminów, o których mowa w art. 55 ust. 1 Prasc.

Wśród badanych aktów, sporządzonych w trybie zwykłej rejestracji, w 11 ojcostwo ustalono po przyjęciu oświadczenia o uznaniu ojcostwa. Czynności dokonywane przed Kierownikiem (lub Zastępcą Kierownika) Urzędu Stanu Cywilnego w tych sprawach przeprowadzone zostały zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz przepisami ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Natomiast w 1 badanej sprawie (akt nr 2816033/00/AU/2024/897277), dane ojca wpisano na podstawie domniemania pochodzenia dziecka od męża matki (nie upłynęło 300 dni od orzeczenia rozwodu). W tym przypadku w protokole zgłoszenia urodzenia nie było informacji o danych aktu małżeństwa, na podstawie którego wpisano dane ojca (uchybiecie). Numer aktu powinien być wskazany, mimo że małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód.

Ponadto w 1 badanej sprawie (akt nr 2816033/00/AU/2024/957049) stwierdzono, że kierownik usc przy sporządzeniu aktu popełnił błąd, tj. w miejsce danych imienia wpisał nazwisko dziecka, a w miejscu danych nazwiska jego imię (nieprawidłowość). Akt został sprostowany, jednak do rodziców wystosowano zawiadomienie o zamiarze sprostowania aktu i wskazano jako podstawę zawiadomienia art. 61 § 4 k.p.a. zamiast art. 35 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego (uchybiecie). Był to jednak przypadek incydentalnych, w innych sprawach sprostowania aktu z urzędu wskazywana była prawidłowa podstawa prawna czynności.

W 1 zbadanej sprawie (akt nr 2816033/00/AU/2024/772371) akt urodzenia sporządzono na podstawie postanowienia sądu o przysposobieniu dziecka z obowiązkiem sporządzenia nowego aktu (art. 121 k.r.o.). W sprawie tej do rodziców wysłano odpis aktu urodzenia oraz zawiadomienie o sporządzeniu nowego aktu wraz z informacją o nadaniu dziecku nowego

numeru PESEL. W dotychczasowym akcie dziecka naniesiono stosowną wzmiankę o zastąpieniu aktu nowym aktem oraz że akt nie podlega ujawnieniu.

Transkrypcja aktów urodzenia do rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego oraz rejestracja zdarzeń mających miejsce za granicą na podstawie art. 99 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń (18 zbadanych w czasie kontroli aktów na 61 sporządzonych w tym trybie). Podstawą sporządzenia aktów w rejestrze stanu cywilnego były oryginalne dokumenty zagraniczne, które były podstawą wpisania do rejestru stanu cywilnego oraz ich tłumaczenie na język polski, dokonane przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę Ministra Sprawiedliwości lub odpisy wielojęzyczne. Całość dokumentacji została włączona do akt zbiorowych. W sporządzonych aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Pisownia nazw własnych zgodnie z żądaniem wnioskodawców była dostosowana do reguł pisowni polskiej na podstawie wcześniejszych aktów stanu cywilnego rodziców. W aktach znajdowały się potwierdzenia odbioru odpisu aktu stanu cywilnego po dokonanej czynności.

Stwierdzono jednak, że w 1 sprawie (USC.5353.40.2023), błędnie wpisano do aktu nazwisko dziecka. Po zawiadomieniu matki akt został sprostowany i matce wydano odpis już po sprostowaniu, co należałoby uznać za naruszenie art. 35 ust. 7 Prasc. Jednak jak wyjaśnił i wykazał kierownik usc błąd został zauważony zaraz po wydrukowaniu odpisu na blankiecie. Blankiet został skasowany i unieważniony w systemie, a stronie wydano odpis aktu jako pierwszy po sporządzeniu. Z tego względu nie uznano działania za nieprawidłowość.

Badane przypadki zweryfikowano również pod kątem realizacji obowiązków nałożonych na kierownika urzędu stanu cywilnego ustawą z 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 736) oraz obowiązku wynikającego z art. 20 ust. 2 ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego.

We wszystkich przypadkach rejestracji bieżącej, zgodnie z art. 17 ust. pkt 1 oraz art. 29 ustawy o ewidencji ludności, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pisu wystąpił o nadanie numeru PESEL oraz zameldował dzieci, dla których sporządził uprzednio akt urodzenia, o ile rodzice posiadali adres zameldowania.

Przy akcie nr 2816033/00/AU/2024/710648 nie uzupełniono nr PESEL ojca dziecka podczas transkrypcji (uzupełnione w trakcie kontroli) - uchybienie.

B. Małżeństwa – W okresie objętym kontrolą sporządzono 121 aktów małżeństw w trybie zwykłym, z których 30 zostało poddanych kontroli. Akty małżeństwa sporządzono w terminie określonym w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego.

Oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński złożone w sposób określony w art. 1 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego przyjął w sposób prawidłowy, tak jak zapewnienia o braku okoliczności

wyłączających zawarcie małżeństwa (19 małżeństw zawartych po złożeniu oświadczeń Kierownikowi lub Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Pieszem). Akty zostały sporządzone na podstawie protokołu przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.

W akcie nr 2816033/00/AM/2023/712763 błędnie wpisano datę zawarcia związku małżeńskiego (nieprawidłowość). W aktach brak jest potwierdzenia powiadomienia małżonków o zamiarze sprostowania aktu (nieprawidłowość). Kierownik usc wyjaśnił, że sprostowania dokonano z urzędu, po informacji telefonicznej od kierownika usc, do którego zgłosili się małżonkowie po odbiór odpisu. I to on ich poinformował, że akt musi zostać sprostowany. W konsekwencji akt musiał zostać sprostowany z urzędu.

Stwierdzono, że 6 małżeństw zawartych zostało na wniosek nupturientów poza lokalem. Wniosek o przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński został złożony pisemnie, zgoda zaś została, jak wyjaśnił kierownik usc wyrażona ustnie, bez skierowania do wnioskodawcy pisemnej odpowiedzi (uchybienie).

- Na zapewnieniach do aktu nr 2816033/00/AM/2024/331916 podpis mężczyzny jest nieczytelny (nieprawidłowość).

- Na protokole do aktu nr 2816033/00/AM/2024/332824 podpis drugiego świadka jest mało czytelny (uchybienie).

Osobom zamierzającym zawrzeć małżeństwo w sposób określony w art. 1 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego kierownik urzędu stanu cywilnego wydawał zaświadczenie stwierdzające brak okoliczności wyłączających zawarcie małżeństwa oraz treść i datę złożonych przed nim oświadczeń w sprawie nazwisk przyszłych małżonków i ich dzieci.

Zaświadczenia wydawane były na podstawie art. 4¹ § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego prawidłowo. Akty małżeństw sporządzane były na podstawie zaświadczeń składanych przez duchownego Kierownikowi Urzędu Stanu Cywilnego. Na zaświadczeniach potwierdzana była data dostarczenia do USC przez duchownego dokumentu, który jest podstawą do sporządzenia aktu małżeństwa (sprawdzono na podstawie 11 aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób). Dokumenty te dostarczono do Urzędu Stanu Cywilnego w Pieszem w terminie określonym w art. 8 § 3 k.r.o.

Transkrypcja aktów małżeństwa do polskiego rejestru stanu cywilnego na podstawie art. 104 Prawa o aktach stanu cywilnego oraz rejestracja zdarzeń mających miejsce za granicą na podstawie art. 99 Prasc dokonywana była prawidłowo (sprawdzono na podstawie 8 aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób). Oryginalne akty zagraniczne, które były podstawą wpisania do polskich ksiąg oraz ich tłumaczenie na język polski włączone zostały do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. Pisownia nazw własnych zgodnie z żądaniem wnioskodawców była dostosowana do reguł pisowni polskiej.

Ustalono, że po rejestracji aktów małżeństwa stosowne zmiany zostały naniesione w rejestrze PESEL.

Zaświadczenia o możliwości zawarcia związku małżeńskiego za granicą oraz o stanie cywilnym wydawane były w sposób prawidłowy.

C. Zgony – W okresie objętym kontrolą sporządzono 304 akty zgonu w trybie zwykłej rejestracji, z czego kontroli poddano 30 aktów. Ustalono, że w ramach bieżącej rejestracji stanu cywilnego akty zgonu zostały sporządzone w terminie określonym w art. 92 Prasc, na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu.

W akcie nr 2810011/00/AZ/2023/175382 kierownik USC nie zamieścił godziny zgonu pomimo, że karta zgonu zawierała informację w tym zakresie (nieprawidłowość). W trakcie kontroli podjęto działania z urzędu w celu uzupełnienia aktu.

Przy akcie nr 2816033/00/AZ/2024/602374 nie zamieszczono przypisku o akcie urodzenia osoby zmarłej, a przy akcie 2816033/00/AZ/2024/756793 o akcie urodzenia i małżeństwa (uchybiecie). Przypiski zostały uzupełnione na etapie kontroli.

Równocześnie ustalono, że transkrypcja aktów zgonów do rejestru stanu cywilnego, na podstawie art. 99 i 104 Prawa o aktach stanu cywilnego dokonywana była bez zastrzeżeń (sprawdzono na podstawie 3 z 10 aktów sporządzonych w powyżej opisany sposób). Oryginalne akty zagraniczne, które były podstawą wpisania do rejestru stanu cywilnego oraz ich tłumaczenie na język polski włączane były do akt zbiorowych. W aktach, w „Adnotacjach” prawidłowo wpisywana była informacja o podstawie wpisania aktu lub rejestracji zdarzenia. Akty zostały uzupełnione, dzięki czemu posiadają pełną moc dowodową. W aktach znajduje się potwierdzenie odbioru odpisu zupełnego aktu po dokonanej czynności.

3. Zmiany w aktach stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą dokonano 153 czynności materialno-techniczne nieskutkujące sporządzeniem aktu. Kontroli poddano 16 czynności sprostowania aktu (art. 35 Prasc), 20 czynności uzupełnienia aktu (art. 37 Prasc) oraz 6 czynności unieważnienia aktu (art. 39a i 127a Prasc). Z badanej próby wynika, iż zmiany w aktach stanu cywilnego dokonywane były, co do zasady prawidłowo i we wszystkich zbadanych sprawach do aktów dołączono stosowne wzmianki dodatkowe. Podstawę sprostowania lub uzupełnienia aktów stanowiły inne wcześniejsze polskie lub zagraniczne akty stanu cywilnego. Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pieszku przed dokonaniem czynności informował osobę, której akt dotyczy o zamiarze jego sprostowania, uzupełnienia lub unieważnienia.

We wszystkich sprawdzonych aktach, sporządzonych w trybie transkrypcji, w których w dokumencie zagranicznym jako miejsce urodzenia wpisano „Polska”, kierownik przeniósł zapis, a następnie dokonywał jego sprostowania na prawidłową nazwę miejscowości w Polsce (uchybiecie).

W sprawach nr USC.5352.83.2023 i USC.5352.96.2023 dokonano w akcie urodzenia osoby

sprostowania danych matki w oparciu o akt małżeństwa matki, ale nie dokonano adnotacji w aktach, czy sprawdzono dane z aktem urodzenia matki osoby, której akt dotyczy (uchybiecie). Kierownik USC wyjaśnił, że za każdym razem dane ze wszystkich aktów są analizowane.

Stwierdzono również, że przy unieważnieniu aktów przez kierownika USC na podstawie art. 127a i 39a Prasc sporządzane są do akt sprawy notatki, przy czym w notatkach tych wskazane byłoby podawanie, czy z unieważnionego aktu był wydany odpis.

W trakcie kontroli sprawdzono 1 wzmiankę o przysposobieniu dziecka przez męża matki. Czynności dokonano niezwłocznie po wpłynięcie postanowienia sądu.

Badaniem objęto 3 przypadki dołączenia do aktu małżeństwa wzmianki dodatkowej o rozwiązaniu małżeństwa przez organ zagraniczny. Do wniosków o wpisanie wzmianki dodatkowej o rozwiązaniu małżeństwa przez organ zagraniczny dołączono odpisy orzeczeń wraz z zaświadczeniem z art. 39 Rozporządzenie Rady (WE) NR 2201/2003 z dnia 27.11.2003 r. dotyczące jurysdykcji oraz uznawania i wykonywania orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, uchylające rozporządzenie (WE) nr 1347/2000 o ile z treści orzeczenia nie wynikało, że obie strony biorą udział w postępowaniu o rozwód, orzeczenia nie były wydane w trybie zaocznym. W jednym przypadku Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego uznał orzeczenie na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Orzeczenie spełniało wszystkie kryteria do uznania przewidziane w polskim prawie.

Badaniem objęto również 4 oświadczenia przyjęte na podstawie art. 59 k.r.o., od małżonka rozwiedzionego, o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem małżeństwa. Oświadczenia zostały przyjęte prawidłowo, przed upływem trzech miesięcy od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego. Z czynności sporządzono protokół zawierający wymagane elementy, który został podpisany przez rozwiedzionego małżonka i Kierownika (Zastępcę Kierownika) Urzędu Stanu Cywilnego w Pieszcu. W przypadku, gdy akt małżeństwa znajdował się w innym urzędzie stanu cywilnego protokół był niezwłocznie przesłany do właściwego urzędu.

4. Wydawanie odpisów aktów stanu cywilnego oraz zaświadczeń w zakresie rejestracji stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą przyjęto 2044 wnioski w sprawie wydania odpisu aktu stanu cywilnego. Kontroli poddano 50 wybranych wniosków o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego.

Odpisy adresowane do osób fizycznych były wydawane w dniu złożenia wniosku (pokwitowanie na wniosku), ewentualnie wysyłane za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub na elektroniczną skrzynkę podawczą wnioskodawcy, o ile wniosek złożono w formie dokumentu elektronicznego.

W zbadanych sprawach odpisy zupełne, skrócone oraz wielojęzyczne aktów wydawane były podmiotom uprawnionym określonym w art. 45 ust. 1 Prasc.

W sprawach: USC.5362.1240.2023, USC.5362.1440.2023 stwierdzono, że mimo iż wnioskodawca był uprawniony do wystąpienia o wydanie odpisu, to powinna być od niego pobrana opłata skarbową (nieprawidłowość), bowiem w każdej z tych spraw osoba powoływała się na okoliczności dotyczące jej krewnego, a nie własne. Organ nie wezwał do uiszczenia opłaty skarbowej, ani nie wyjaśnił kwestii formalnych, tj. działania w imieniu osoby, której dotyczą okoliczności przywołane we wniosku.

W sprawie USC.5362.1280.2023 żona upoważniła męża do odbioru odpisu aktu zgonu jej matki. Natomiast mąż złożył wniosek o wydanie odpisu, do którego załączył upoważnienie do odbioru aktu (nieprawidłowość).

W sprawie nr USC.5362.350.2024 o wydanie odpisu skróconego aktu małżeństwa rodziców wystąpił syn, jednak we wniosku, jako wnioskodawca wskazany jest ojciec, którego dotyczy akt małżeństwa. Odpis odebrał również syn, który był wnioskodawcą. Dane wnioskodawcy na wniosku są, zatem wskazane nieprawidłowo (nieprawidłowość).

Przy realizacji zadania dotyczącego wydawania odpisów z rejestru stanu cywilnego nie stwierdzono naruszenia Konwencji Nr 16 z dnia 8 września 1976 r. dotyczącej wydawania wielojęzycznych odpisów skróconych aktów stanu cywilnego (Dz. U. 2004 r., Nr 166, poz. 1735).

Kontrolą objęto również 7 wniosków o wydanie zaświadczenia o stanie cywilnym. Zaświadczenia zostały wydane na podstawie prawidłowo wypełnionych wniosków. Odbiór zaświadczeń został prawidłowo pokwitowany na wniosku lub zaświadczenie przysyłano na adres wskazany przez wnioskodawcę.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Stanu Cywilnego w Pieszku nie wydano żadnego zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby.

5. Przenoszenie aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego

W okresie objętym kontrolą do rejestru stanu cywilnego przeniesiono 2307 aktów stanu cywilnego, z czego kontroli poddano 60 aktów.

Ustalono, że co do zasady akty zostały przeniesione prawidłowo, tj. do rejestru stanu cywilnego została przeniesiona cała treść aktu wraz ze wzmiankami dodatkowymi oraz przypiskami. W dotychczasowych aktach, zgodnie z art. 124 ust. 3 ustawy Prasc, w księgach naniesiono wzmiankę o ich przeniesieniu do rejestru stanu cywilnego.

W akcie nr 2816033/00/AU/1956/190873 (nr hist. 20/1956/R) błędnie naniesiono wzmiankę do aktu dotychczasowego. W księdze ojciec dziecka „Henryk”, w migracji „Henryk Stanisław”, w księdze matka „Marja” w migracji „Maria”. Akt unieważniony i ponownie

zmigrowany 24 lipca 2023 r. – natomiast w księdze papierowej we wzmiance poprawka tylko w numerze aktu – tak jakby migrowany był tylko jeden raz (uchybiecie).

W 3 przypadkach błędnie przeniesiono akty z ksiąg do rejestru stanu cywilnego (nieprawidłowość) w następującym zakresie:

- 2816033/00/AM/1955/037776 – W imieniu mężczyzny w księdze „Czesław” w migracji drugie imię „Andrzej” (akt unieważniony i ponownie zmigrowany);

- 2816033/00/AU/1974/514885 – Nazwisko rodowe matki zmarłego w księdze „Łutrzykowska” w migracji „Łutrzykowska” (akt unieważniony i ponownie zmigrowany);

- 2816033/00/AU/1969/393313 – W rubryce imię kierownika sporządzającego akt litera „H” zamiast dane nieustalone.

Stwierdzono ponadto, że w dwóch przypadkach nie dokonano powiązania parentyzacji przy migrowanych aktach (uchybiecie), co jednak zostało uzupełniono na etapie kontroli.

W 3 przypadkach w akcie zmigrowanym powtórzony został tekst „URZĄD STANU CYWILNEGO URZĄD STANU CYWILNEGO PISZ” (uchybiecie).

6. Zmiana imienia i nazwiska

W okresie objętym kontrolą Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego w Pizzu wydał 16 decyzji w sprawach zmiany imion i nazwisk (wszystkie zgodne z żądaniem wnioskodawcy). Kontroli poddano 8 wybranych spraw. Jedna ze spraw dotyczyła zmiany imienia lub nazwiska osoby małoletniej poniżej 13 roku życia, a 2 sprawy – małoletnich powyżej 13 roku życia, za ich zgodą na zmianę, wyrażoną do protokołu przed kierownikiem USC. W tych sprawach drugi z rodziców wyraził zgodę na zmianę imienia lub nazwiska dziecka, był pozbawiony władzy rodzicielskiej lub sąd wyraził zgodę za jednego z rodziców (co udokumentowano odpisem orzeczenia sądu).

W analizowanych sprawach postępowania zostały przeprowadzone prawidłowo, a zebrany materiał dowodowy uznano za wyczerpujący. Wnioski o zmianę imienia lub nazwiska zawierały uzasadnienie. Sprawy rozpatrywane były na podstawie kompletnych wniosków. Organ nie zawiadamiał jednak wnioskodawców na piśmie o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie zmiany imienia lub nazwiska (uchybiecie).

Wydane decyzje zawierały elementy obligatoryjne wymienione w art. 107 § 1 k.p.a., z wyjątkiem uzasadnienia faktycznego i prawnego, od którego odstąpiono na podstawie art. 107 § 4 k.p.a.

W sprawach nr USC.5355.12.2023, USC.5355.16.2023, USC.5355.18.2023, USC.5355.1.2024, USC.5355.3.2024, USC.5355.5.2024, USC.5355.7.2024 w podstawie prawnej wskazano m.in. art. 4 ustawy o zmianie imienia i nazwiska bez podania konkretnego ustępu tego przepisu (uchybiecie).

Z ustaleń kontroli wynika, że do aktów urodzeń lub małżeństw naniesiono stosowne wzmianki o zmianach imienia lub nazwiska wynikających z decyzji Kierownika USC. Rejestr PESEL został również prawidłowo zaktualizowany.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Przydzielenie, w miarę możliwości lokalowych urzędu, nowego pomieszczenia do obsługi klientów usc z uwzględnieniem jego funkcjonalności oraz specyfiki realizowanych spraw.
2. Wpisywanie w protokole zgłoszenia urodzenia danych aktu małżeństwa nawet w sytuacji wpisania danych ojca na podstawie domniemania pochodzenia dziecka od męża matki.
3. Rzetelne wpisywanie danych do aktów stanu cywilnego przy bieżącej rejestracji stanu cywilnego.
4. Wskazywanie art. 35 Prasc jako podstawy zawiadomienia o zamiarze sprostowania aktu stanu cywilnego.
5. Każdorazowe dokonywanie parentyzacji, niezależnie czy dokonano bieżącej rejestracji urodzenia czy transkrypcji aktu.
6. Każdorazowe zawiadamianie zainteresowanych o zamiarze sprostowania aktu.
7. Pisemne udzielanie odpowiedzi na wnioski nupturientów o zgodę na przyjęcie oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński poza lokalem urzędu stanu cywilnego.
8. Każdorazową weryfikację, czy nupturienti i świadkowie złożyli czytelne podpisy pod protokołem przyjęcia oświadczeń o wstąpieniu w związek małżeński.
9. Każdorazowe wpisywanie do aktu zgonu godziny zgonu wskazanej w karcie zgonu.
10. Bieżące nanoszenie przy rejestrowanych aktach przypisków dotyczących wszystkich wcześniejszych aktów osoby.
11. Niewpisywanie w transkrybowanych aktach, w rubryce „Miejsce urodzenia” Polska i uzupełnienie tej rubryki wpisaniem konkretnej miejscowości.
12. Dokonywanie w aktach zbiorowych adnotacji o przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego o wszystkich wcześniejszych aktach, na podstawie których powinno być dokonane sprostowanie.
13. Rzetelne ustalanie, czy w sprawie o wydanie odpisu aktu stanu cywilnego zachodzi

podstawa do pobrania opłaty skarbowej.

14. Dokładne analizowanie wniosków o wydanie odpisu, w tym danych wnioskodawcy, jak również treści upoważnień udzielonych pełnomocnikom.
15. Każdorazowe wierne i rzetelne przenoszenie aktów z ksiąg stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego.
16. Sporządzanie w aktach papierowych wzmianek o każdorazowej migracji tego samego aktu, np. o ponownej migracji po unieważnieniu aktu.
17. Kierowanie do stron zawiadomień o wszczęciu postępowania w sprawie zmiany imienia lub nazwiska.
18. Dokładne przytaczanie podstawy prawnej w decyzjach o zmianie imienia i nazwiska.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARIŃSKO-MAZURSKI
Radosław Król